

Na kole po Dalmatských ostrovech

foto PAVEL SUKDOL

text a foto LUDVÍK PROCHÁZKA

Nejsem žádný sportovec. Po pravdě řečeno sport mi vždycky připadal podezřelý množstvím „nadbytečných pohybů“. Když jsem od cestovky Geotour dostal nabídku strávit týden na Dalmatských ostrovech ježděním na kole, přes veškerou lákavost, k níž patřil i pobyt na lodi, jsem trochu váhal. Možnost výběru individuálních tras a ujištění, že se nebudu muset štvát až do bídného zhytní, mě však uklidnily. Kolo jsem si půjčil od bratra a koncem května vyrazil s partou cykloturistických nadšenců do jižního Chorvatska.

Autobus nás dovezl do Bašky Vody, kde jsme se nalodili i se svými dopravními prostředky na motorovou plachetnici Silva, která se po příštích sedm dní měla stát naším plující domovem. Spolu s čtyřčlennou posádkou nás v kajutách po dvou bydlelo asi dvacet. Jen já jsem měl samostatnou kajutu – byla menší, protože opisovala zevnitř tvar přídě.

Odpoledne jsme vyrazili do přístavu Lovište na poloostrově Pelješac. Plavbu nám zpříjemňovala na lodi fungující hospoda, kde se čepovalo pivo a nalévalo víno, nealko, káva... Stevardka a pokojská (vlastně „kajutná“) Daniela nám pak na konci pobytu naši žízeň po právu zúčtovala. V ceně programu Kolo-loď, jak Geotour nazývá tento typ zájezdu, byly vydatné snídaně a večeře. Lodní kuchař Ante připravoval krmi tak výtečnou, že i přes značný výdej kalorií šlapá-

ním do pedálů se nikomu nepodařilo zhubnout. Já jsem měl dokonce dojem, že se mi za ten týden objem pasu znatelně zvětšil.

Každý den měl stejný rytmus: ráno vyplutí do dalšího přístavu, v osm snídaně, po ní následovaly instrukce k trase od průvodce Radka, pak sundat kola z horní

Plavbu nám zpříjemňovala na lodi fungující hospoda, kde se čepovalo pivo a nalévalo víno, nealko, káva...

paluby a hurá do terénu. Náš peloton se záhy rozdrobil na malé skupinky a jednotlivce. S mapkou v ruce však nemusel mít nikdo obavu, že se ztratí. Jako jediný z výpravy jsem měl silniční kolo – starého favorita, což omezovalo mé jízdní možnosti na asfaltky. Někteří majitelé horských kol si však líbovali v přírod-

■ Silva v přístavu Polače na ostrově Mljet

ních kamenitých cestách zvaných *makadam*. Vždycky když Radek při popisu trasy vyřkl toto slovo, měl jsem dojem, že slastně zamlaskali. Někdy se ovšem makadam v určitém úseku proměnil v *kozji put* (kozí stezku) a tady už bylo kolo spíš přítěží.

Pokud část trasy vedla podél pobřeží, nabízelo moře žádoucí osvěžení. Přestože nebylo ještě docela vyhřáté, nořili jsme se do jeho průzračných vln pokaždé, když se naskytla příležitost. Počasí nám vysloveně přálo – jasná obloha bez mráčku nás provázela skoro celý týden. Některé trasy ale vedly po skalnatých hřebenech ostrovů a na nich je občas ne snadné najít k odpočinku úkryt před žhavými paprsky. To jsem pak toužebně pošlhal dolů na moře a jel jako o život, abych už byl na břehu a mohl se do sytosti osvěžit.

Pokud část trasy vedla podél pobřeží, nabízelo moře žádoucí osvěžení. Nořili jsme se do jeho průzračných vln pokaždé, když se naskytla příležitost.

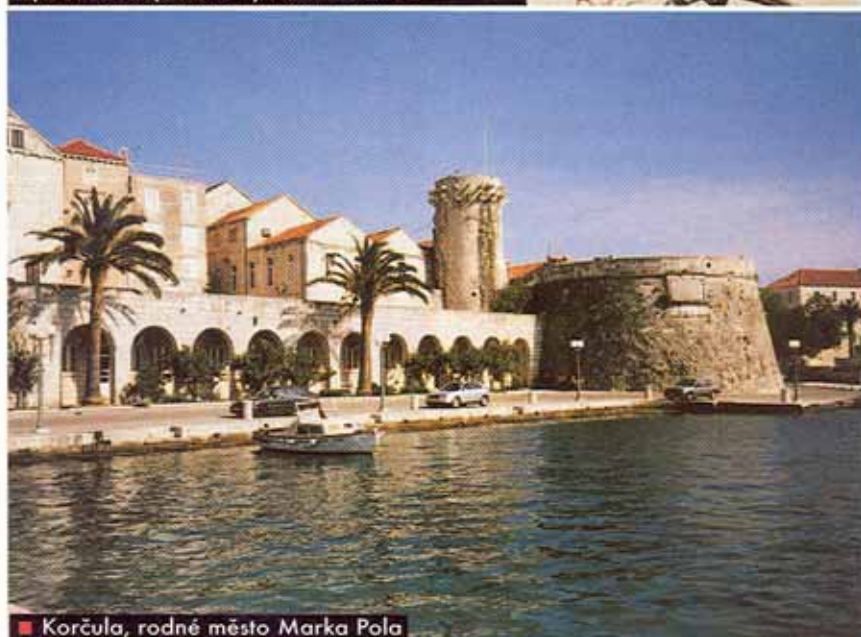
Nejsem na velkou tělesnou zátěž moc trénovaný, ani moje kolo s nedostatečnými převody mi neumožňovalo plynulou jízdu do kopců, často jsem ho vedl. První den po padesáti kilometrech jízdy a chůze (program jsem si překřtil na Kolo-chůze-loď) jsem dorazil do Trsteniku, kde čekala Silva, zcela zničen. Triko jsem mohl ždímat, klopytal jsem vysílením a celé tělo mě bolelo. Půldruhé hodiny jsem pak ležel v kajutě bez hnutí a téměř jsem vyloučil možnost, že bych druhý den měl v „krasojízdě“ pokračovat. Ale světe div se – ráno jsem vstal zcela čilý a kromě otlačeného zadku jsem se cítil výborně. Usoudil jsem, že takový záprah je pro organismus očistnou kúrou, která působí podobně jako sauna. Sportovci tohle znají, pro mě to byl objev.

ŠIPAN A DUBROVNIK

Podélným přesunem přes Pelješac jsme strávili dva dny, které mě docela rychle zocelily. Další zastávkou byl ostrov Šipan, kde jsme si udělali jen krátkou vyjížďku částečně podél minových polí – pozůstatku občanské války – a navštívili tvrz rodu Skočibuhů s nádhernou zahradou. Uvnitř jsem obdivoval zejména starobylé zařízení lisu na olivový olej. Když jsme se chtěli vykoupat v přístavu Šipanska Luka, zjistili jsme, že dno je rovněž „zaminováno“, tentokrát ježura-

■ Takhle to vypadalo každé ráno – vyrážíme...
Uprostřed kapitán Silvy Ivan Vuković

■ Korčula, rodné město Marka Pola

■ Slavnost Božního těla v Korčule

mi. Spravila to však koupel rovnou z paluby naší lodi, zakotvené v jedné zátocce.

Odpoledne jsme přistáli v Dubrovniku a já se s novinářským kolegou Pepou vypravil na prohlídku starého opevněného města. Pěšky. Maniaci mezi námi si ovšem nedali pokoj a drali se do kopce „vyzývavě“ strmicího nad Dubrovnikem na kolech. Duši kupodivu nevyпусти. Přestože město bylo začátkem devadesátých let poškozeno bombardováním, dnes se zase skví svou někdejší nádherou. Paláce, kostely, typické úzké uličky... a nahoře, kam turistova noha sotva zabloudí, malebné tiché dvorky obytných kamenných domků. Systém opevnění s hradbami místy silnými až šest metrů působí opravdu impozantně. Nechtěl bych to město dobývat jako středověký nájezdník.

MLJET

Ostrov Mljet, kam jsme přirazili ráno dalšího dne, je nejjižnějším a také nejzalesněnějším z větších dalmatských ostrovů. Pro své přírodní krásy a vzácnou flóru i faunu byla jeho část vyhlášena národním parkem. Na ostrově je i jeskyně, kde údajně prodléval Odysseus v pohoštění vily Kalypso. (Jednu, o níž se

Přestože Dubrovnik byl začátkem devadesátých let poškozen bombardováním, dnes se zase skví svou někdejší nádherou.

to taky říká, už jsem ale viděl na maltském ostrově Gozo.) Trasa po hřebenech ostrova připomínala jízdu po hřbetu lochnesky – do kopce, z kopce a zase do kopce... Minul jsem Babino Polje, kam ostatní usedli k obědu, abych získal náskok. Stejně mě předjedou, říkal jsem si. Nepředjeli. Až na kolegu Pavla, který mě zastihl odpočívajícího u cesty pod jedlím a starostlivě se ptal, zda je všechno O.K. a jestli mám dost vody. Musel jsem vypadat asi dost zchváceně. Pavel měl ještě dost sil, aby pokračoval do rezervace ke slánovodním jezerům, já jsem zanedlouho dorazil k lodi a zbytek odpoledne strávil klábosením s naší stevardkou Danielou a plaváním v moři.

Daniela je velmi vzdělaná a sečetlá dáma, zajímá ji historie, archeologie, antropologie... a má v Čechách spoustu přátel – taky češtinu velmi dobře ovládá. „A napiš tam, že zdravím všechny své přátele od Chomutova až po Moravu!“ nakázala mi, když se dozvěděla, že budu

■ Opevněné staré město Dubrovnik

■ Baška Voda. V popředí svatý Mikuláš, patron námořníků

z výletu psát reportáž. Jako mnoho jiných Chorvatů pracuje jen v sezoně, přes zimu se vzdělává. Tak jsem se třeba dozvěděl, že zřícenina, na kterou se díváme z paluby zakotvené Silvy, je pozůstatek sídla, které si na ostrově kdysi postavil římský místodržící, a příležitostně mnoho dalších zajímavých útržků historických podrobností.

Po večeri, na jejíž přípravě se na přídí podílel i kapitán Ivan Vuković s plavčíkem Davorem grilováním masa, vyrazila

už za soumraku trojice největších nadšenců na kolech k jezerům. „Ještě nemáte dost?“ divili jsme je. Neměli. „To už je diagnóza,“ soucitně poznamenal Pepa a od té doby jim neřekl jinak než „pacienti“.

KORČULA

Příští ráno jsme se vylodili v Korčule, rodném městě Marka Pola. Tady byla nabídka tras pestřejší. Vybral jsem si celkem oddychovou, lehce zvlněnou silničku po pobřeží za osadu Račišće, kde

foto RADEK KOMANICKÝ

■ Pláž u osady Račišće na Korčule

foto RADEK KOMANICKÝ

■ „Napoleonov put“ – scénická makadomová cesta na ostrově Korčula

měla být příjemná pláž. Dobře jsem udělal. Pobřežní komunikace skýtají hezký pohled na moře a vic stinných míst než někdy trochu fádni trasy po hřebenech. Pláž, na níž jsem potkal hned dvě skupinky z naší výpravy, za tu cestu opravdu stála. Užili jsme si bohatě nudistických radovánek a někteří z nás pak zamířili zpátky do Korčuly.

Měl jsem v plánu podívat se ještě na jih do městečka Lombarda, ale opevněné kruhovitě staré město Korčuly mě dosta-

lo. Dýchlo na mě jakousi starobylou kontemplativní náladou. Strávil jsem jeho podrobným procházením a prozkoumáváním celé odpoledne a ještě za tmy jsem brousil po skoro liduprázdných náměstíčkách a coural se uzounkými uličkami, které vedou dolů do přístavišť paprskovitě od centra. Večer se v katedrále sv. Marka konala slavnost Božího těla. Průvod kněží, ministrantů a družiček za zpěvů a modliteb částečně obkroužil opevnění města a vrátil se do kostela.

Podívaná, která historický kolorit místa adekvátně oživovala.

PŘES MAKARSKOU DO BAŠKY VODY

Nastal čas k návratu na pevninu. K jejím břehům jsme přirazili v městečku Podgora, jižně od Makarské. Průvodce Radek už první den plavby vyhrožoval, že v plánu je i výjezd na horu svatého Jury a zdálky nám ji ukazoval. Usoudil jsem, že tuhle „drsnou variantu“ si raději odpustím, a zvolil v Radkově terminologii „variantu línou“: klidánko po pobřeží přes Makarskou až do Bašky Vody.

Zatímco maniakální cyklisti stoupali četnými serpentínami na horu sv. Jury, my jsme si lážo plážo vyjeli na pláž.

Pepa se ke mně připojil, a zatímco maniakální cyklisti stoupali četnými serpentínami na horu sv. Jury, my jsme si lážo plážo vyjeli na pláž. Kousek za Makarskou, která si zjevně nezadá se západoevropskými letovisky, jsme objevili úžasné místo ke koupání. Skaliska tu vytvářejí jakési přírodní plážové boxy. V jednom z nich jsme se usalašili a nerušeně se věnovali slanému živlu a slunění. Naprostá spokojenost! Pepa se líně přebral, zamžoural směrem k horám, kde tušil plahočení zbytku výpravy, a vyjádřil naše společné pocity jednoznačně: „Řek' bych, že jsme vyhráli.“

Večer jsme usedli do zahradní hospůdky s výhledem na silnici a počítali naše příjizdějící cyklisty. S úžasem jsme konstatovali, že přežili všichni. A dokonce vypadali zdravě...

Poslední den dopoledne jsme si vyměnili místa na lodi s další výpravou, rozloučili se s milou posádkou, bágly (a většina z nás i kola) naložili do autobusu a až do večera jsme se věnovali individuálním činnostem. Pochopitelně, že jsem se skoro celý den louhoval v moři tu tam, tu onde. Chtěl jsem si ho užít do poslední kapky, buh ví, kdy ho zase uvidím.

Geotouru vlastně vděčím za zjištění, že soustavný pohyb, který jsem předem považoval za nadbytečný, mi dělá vysloveně dobře. Asi trochu pozdě, ale přece. Díky. Budu si to muset pamatovat. A kdybyste si chtěli také užít cyklistických radovánek, Geotour pořádá tento typ zájezdů i v říjnu, kdy na ostrovech dozrává vinná réva, fíky, granátová jablka a mandarinky, zatímco moře, často ještě vyhřáté po sezoně, láká ke koupeli... X